

ВІХОДИТЬ ЩОДЕННО ПЕРЕДПОЛУДНЕМ

В справі оголо-
шень звертатися
до Адміністрації.
ЦІНА
ОДНОГО ПРИМІРНИКА
17 сот.

Без грабування кольоній та півколоній не можуть вже жити англійський та японський імперіалізм, а головню перший. Або

stępu z § 24 ust. prasowej uznał dokonany w dniu 23, lipca 1925 r. konfiskatę za usprawiedliwioną i zarządził zniszczenie całego na kładzi wydawnictwa w myśl § 493 p. k. zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowego. Rozporządzenia wydali nakaz odpowiedziałnemu redaktorowi tego czasopiisma, by odczerstwie nieniejsze umieszczać bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niwyrównanie tego nakazu pociąga za sobą następstwa przewidziane w § 21. ust. druk. z 17. grudnia 1863 Da. p. p. Nr. 6 dx 1863 t. i, zażądanie za przekroczenie ua grzywnę do 40) zł. p. Lwów dnia 25. lipca 1925 r.
Hawel.

створення колоній, або прискорення пролетарської революції у власній країні. З того заложено виходить англійський імперіалізм. А діалектика історії робить те, що саме через напір на колоніальні підприємства національно-визвольних рухів на Сході і тим самим прискорюється пролетарська революція в імперіалістичній Англії.

Розпочате сьогоднішнє революційно-національне англійської робітничої класи різко відрізняється від сумеркового англійського імперіалізму. Зріст революційної самосвідомості робітничої класи в повоєнних країнах (колоній і піколоній) та зменшення імперіалістичної заради серця просторітту повоєнних країн, є перерозподілом доєдиного процесом.

Робітничу класу в Китаю становить дещо менший процент населення, як 20 проц. (6 мільйонів на 400 мільйонів). Але вони мають під увагу, що:

1. робітничу класу Китаю, вже сьогодні своїм положенням, не може бути заражена великодержавними ідеями імперіалізму, і що наважимо: цілком стан річей крізь те, що, щоб завести на себе роллю керівника цілого народу проти чужинських капіталістів, що поведують його; 2. що авіація європейського пролетаріату, під проводом Комуністичного Інтернаціоналу, розвинула велике значення робітничої класи Китаю і просвічує її історичний шлях до самосвідомості; 3. що перша побідоносна пролетарська революція (СРСР) творить прекрасну, могутню революційну опору для розростаючогося революційного руху у всіх колоніях і залежних країнах, а тим самим і для Китаю; 4. що у всіх рішучих осередках Китаю (Шангаї, Ганкоу, Пекін, Циндао, Нанкін і т. д.) китайський пролетаріат вже чисельно значні групи — прим. в Шангаї більше як 200.000 робітників; 5. що більшість населення Китаю зацікавлена в скинненні чужинського імперіалістичного гніту і що народні маси Китаю, шораз до більш будуча до свідоної боротьби проти світового імперіалізму; 6. що зокрема уся обстановка ідеє селянства до підтримки робітничої класи Китаю, — і коли мають те все під увагу, то стає ясним, що при сприятливих умовах робітничу класу Китаю змогла би стати й стане основною силою, керівником, гегемоном цього великого національно-визвольного китайського руху.

При цьому загальному стані, який характеризується в Китаю, при цьому уривку національно-визвольного руху, що дозрів, вже, репресії розбіжників англійського і японського імперіалізму безсумнівно діляють тільки один до одного.

Мавши, по тисячу разів мав раніше останній поштовх планом Викон. Комітету Комінтерну, коли він, передаючи зміну маршрути світової пролетарської революції, вказував на те, що революційні події на Сході називаються здалека більшою швидкістю, як можна було очікувати.

дати і що ніяка частина стабілізації капіталізму на Заході не зможе задержати нашої побіди світової пролетарської революції. Події в Шангаї служать прообразом подій в цілому Китаю, в Індії, Єгипті, на Яві і т. д.

В Індії 8 мільйонів робітників на 350 мільйонів населення, в Єгипті місто — два мільйона робітників на 20 мільйонів населення, на Яві 2 і пів мільйона робітників на майже 30 мільйонів населення. Але у всіх цих країнах діють в більшій чи меншій ступені ті шість умов, на які вказали ми вище. У всіх цих колоніальних і залежних країнах робітничий клас при дедалі сприятливіших умовах безумовно властива витиснути свою печать на великий визвольний рух цих країн.

В Китаю і Єгипті справа доходила вже до захоплення робітничими фабриками заводів. В Індії зростає і поширюється робітничий рух. Домогалися тангайських робітників, щоб усунути чужинський імперіалістичний військ в Китаю, найде могутній відомий не тільки в Москві і Ленінграді, але й у всіх столицях світа. Англійські професори починають виконувати свою міжнародну пролетарську повинність. Чим більше стабілізований європейський капіталізм занурюється і мурачить робітників "своїх власних" країн, тим більше європейські пролетарі зачнуть вікні складати з себе вузькі європейського "пролітариату" і тим більш будуть посилувати увагу і підтримку революційному руху в колоніях та піколоніях.

Політичне вбивство у Львові.

Нічна подорож надзвичайної події.

В доповнення вчорашньої звістки про вбивство агента варшавської дефензиві Цехновського, подаємо слідуючі подробиці цієї неабиякої кривавої сенсації.

Цехновський вийшов в полудне, точно о 2 год. з будинку карного суду при вул. Баторого, де прислухувався розправі Корнгабера і тов.; предсідник трибуналу, побачивши його на сіді поміж публікою, казав йому вийти тому, що його мали переслухувати ще як свідка при конфронтації з Паньчишином. Цехновський йшов вул. Галицькою і Ринком, в напрямі ресторану при вул. Трибунальській. В хвилині, коли він скрутив у Трибунальську, підійшов до нього зпозаду якийсь молодий чоловічок, блондин низь-

кого росту, в ясну одягу. У віддалі чотирьох кроків блискавкою викинув браунінг і стріляючи тричі в спину Цехновському, кинувся до втечі. Цехновський, поплений двома кулями, з котрих одна прошибла серце, пройшов ще кілька кроків, тримаючись конвульсивно стіни камениці, і впав трупом. Кілька осіб кинулось за вбивцею; одночасно забили йому дорогу патрулюючі на Ринку два агенти поліції. Вбивця підніс револьвер, наче до столу, але в ту мить вже вхопили його. Ціла подія відбулась на протязі кілька секунд.

Побачивши безвиглядність усяких спроб утечі, вбивця кликнув:

„Я убив провонатора і цілком не жалію того“.

За кілька хвилин Трибунальська вул. була набита товпою цікавих; кордони поліції замкнули вулицю. Труп Цехновського перенесено до брами дому при Трибунальській 1. На місці злочину явилися міські лікарі, які ствердили лише смерть Цехновського, прокуратор Сивуляк, суддя Вітошинський, урядуючий заст. дир. поліції Кучевскі й різні урядові поліції. Убивцю відставлено до команди поліції при Казимірівській вул., де почали переслухувати його інсп. Лукомскі і ком. Прожінські. Тудж приїхали й інші поліц. достойники, які окружний комендант поліції Вічиньскі, начальник воєвської дефензиві Савіцкі, комісарі Мітленер і Івахів та ін.

Особа вбивці.

Вбивця візнав, що зветься Нафталі Ботвін, має 20 літ і є шевським помічником. Уродився у Камінці Струм., живе разом з матір'ю вдового при вул. Соняшній 28. Є ідейним комуністом, хоча до партії не належить, злочину допустився ніким неінспірований, з власного почину і без помічників, не належав до якогось заговору, а рішення і план убивства прийняв довідавшись про зізнання Цехновського на процесі в суботу 25. п. м. Цехновського убив як провокатора; кодиб Ц. був лише поліц. урядов-

цем, то нічого злого не зробив би йому. Саого вчинку не жаліє. Браунінг купив ще кілька літ тому від якогось хлопця на вул. Складуючи повисші візантин, убивця поводився спокійно й зрівноважено. Запитаний одним з комісарів, чи має, що жде його, відповів сміливо: „Про це поговоримо в суді“.

Особа вбитого.

Юзеф Цехновскі походив з Берестя Лит. і мав 36 літ. Він належав від 1914 року до комуністичної терористичної організації. Поки що невідомо, чи вже тоді був конфідентом поліції, чи тільки згодом зрадив організацію і постав на службу у варшавській дефензиві. Цехновскі був тим, який їдучи з Кракова до Варшави в тайних дорученнях організації, до якої належав Багінський і Вечоркевич, виявив все на поліц. посторунку в Ченстохові. Він теж причинився до ловлю до арештування двох назаних польських старшин, які потім так трагічно згинули в руки Мурашкі. Як відомо вже з розправи, Цехновскі використав донос Микитинського для арештування Паньчишина в Казимірівській вул. В зв'язку з історією проваційного вибуху бомби в редакції „Валька людз" у Варшаві, Цехновскі, як скомпромітований мусіли бути-то видалити з поліц. служби, даючи йому якусь іншу. Вскнайшли при ньому всі документи на імя Целінського.

В процесі Корнгабера і тов. відіграв настільки роллю, що він ствердив, буди-то Паньчишин сь признався йому, що в день замаху на президента, себ-то 5. вересня в року, був між 10. і 11. год. перш полудн. у Львові на Гетьманській валах, а де пізніше — не знає.

Цехновскі і Пйонткевич були-то отримали вже у Львові анонімні присуди смерті.

Крім Ботвіна арештовано ще троє хось двох людей, які після стріли мотнулися до втечі. Вони були-то заявили, що втікали огорнені якою. Їх імена, а також усі подробиці слідства окутані покістю таємною.

Д. АНТОНОВИЧ.

Дмитро Бортнянський.

(1751—1825.)

(Грозова на концерті в Поззі в столітні роковини його смерті.)

Популярний, а незнаний творець — перші джерела його освіти.

У цьому році минає сто років з дня смерті найпопулярнішого українського композитора Дмитра Бортнянського. Слава і популярність Бортнянського виходить далеко за межі рідної України, розходиться по всьому слов'янському світу і навіть ширше, поза слов'янським світом Бортнянський є знаний і люблений у народів східного обряду. Але і досі, хоч уже минає сто років з дня смерті Бортнянського, його знають одинично; уявляють Бортнянського як виключно духовного композитора. Поза духовною музикою, хіба знають Бортнянського, як автора одного популярного гімну, але не знають інших його світських композицій, а вже зовсім Бортнянський не є знаний як композитор опер, бо ні одної з п'яти опер Бортнянського ні на Україні, а ні деінде не виконують. Так само дуже мало і одиначно відомі ті джерела, з яких міг повстати і розвинути таланти Бортнянського, бо в біографії його відомо тільки про науку Бортнянського у Італії та в Італії, а італійський вплив, розуміється, цілого Бортнянського розвинути не можуть. Таки чиним на сором нам, і тепер у столітні роковини з дня смерті Бортнянського, ми властиво не знаємо нашого найславнішого композитора.

Навіть біографія Бортнянського, особливо в молодших роках, коли задожено перші підвалини музичної

індивідуальності Бортнянського, також мало відома. Так біографія називають містом уродин Бортнянського місто Глухів на Чернігівщині. Але і це треба довести, бо відомо тільки, що Бортнянського дитиною із Глухова одправлено до Петербургу. Але перебування Бортнянського дитиною у Глухові ще не доводить, що Бортнянський власне у Глухові родився, бо він міг бути привезеним до Глухова з иншого міста (ймовірно на Чернігівщині) для науки в Глухівській підготовчій школі, себто в початковій світській школі, яку засновано в Глухові, а другу подібну у Харкові, ядоби із іміючихся там півних всякий міг способом бити і при височайшій дворі, когда надобність в них на місто убили і спадуючих голосів настать будет". Із цієї школи Бортнянського відправили до Петербургу до придворної капелі. Привезено Бортнянського до Петербургу, коли йому було не менше як тринадцять, чотирнадцять років, отже першу науку в Глухові він уже пройшов і перші зерна музичної свідомості в музикальну душу Бортнянського вже засіяно. Але що це була за освіта в Глухівській музично-світській школі і що вона могла дати Бортнянському, про це можемо тільки догадуватися. У Петербурзі Бортнянський зразу попав у науку до придворної капелі майстра Бальтазара Галлупі, відомого італійського композитора, автора комічних опер. Галлупі прибув до Петербургу вже відомим композитором у віці коло 60 років (у 1764 р.) і пробув у Петербурзі коло чотирьох років, бо в 1768 р. вже повернувся до Італії.

В придворній капелі в цей час панував світський напрям музики, члени капелі мусіли співати в кон-

цертах і операх, а хоч і співали в церкві, то це був час, коли і в церковний спів введено оперовий стиль музики. Відомо, що в цей час Бортнянський, що мав чудовий голос-дискант, виступав у театрі в жіночих ролях і навіть виконував-ролі оперових примадон. В 1768 р. Галлупі відїхав з Петербургу і осів у Венеції, як капельмайстер при соборі св. Марка. Звичайно вважають, що до самого відїзду Бортнянський учився у Галлупі; але леда чи це так, бо Бортнянський у цей час мав сімнадцять років і голос у нього повинен був раніше спасти на переході від дисканта до голосу дорослих, і в списку „півчих" придворної капелі за 1767 рік Бортнянського немає. Хіба що Галлупі виключно учив його лише теоретично теорії музики і композиції. В кожнім разі тут наступає неясний період в житті Бортнянського і відомості про нього починаються знову тільки в 1775 р., коли Бортнянського послано до Італії кінчити музичну освіту у тогож таки Галлупі. Деж за цей час перебував Бортнянський на протязі семи, як не більше років?

Ми знаємо, що композитора Максима Березовського, який раніше Бортнянського попав у таке саме становище, на час переходу голосу одправляли до Києва учитися в академії. Дуже імовірно, що те саме було і з Бортнянським і не устанавити булоб дуже важко. На науку в київській академії в нашій літературі часто висловлюють негатиційні погляди, і це дуже несправедливо. Навіть українські дослідники не розуміють терміну „схоластика". Розуміється, наука в київській академії була не схоластична, а цей термін дослідники прикладають до київської науки хіба

під вражінням способу навчання. Очевидно спосіб навчання в XVII і XVIII віках дуже відрізнявся від сучасних і корінь науки в ті часи був гіркий від нині, але програма навчання неперечно мала велику вагу перед сучасними програмами; то власне тим, що тодішня школа взагалі; а Київська Могилівська Академія особливо навчала *et artibus* — навчала обов'язково, а успіхи в мистецтвах важливі не само як і в науках.

Не будемо змагатися, що важливіше: наука чи мистецтво, що було безпредметово, але голі спроби проти того, що гармонійне влучення науки і мистецтва, це завжди вище із усього, чого може дійти людство; і до цього ідеалу Київська Академія в тих обставинах була ближче ніж ми тепер. В кожді разі наука всіх галузей мистецтва і Київській Академії була дуже цілісна і зокрема музичні і співу галузі чимало місця і часу. Академія мала свої хори і оркестри, зокрема співали студенти Академії і співаками студенти Академії заробляли собі хліб і поклади школи, і слава музичної культури в Київській Академії дунала аж до Києва. Музична культура згодом зникла і всі кращі європейські музиканти в Київській Академії були знайомі і виконували. Є відомості, що в часі Бортнянського особливу увагу в Академії виконували часті оркестри і хори Київської Академії були Скарлатті і Палестріні і взагалі Київська Академія сподівалася тогочасної музичної культури. Тому немає нічого дивного, що в другій половині XVIII століття Київська Академія відігравала велику роль в українській музиці і композиторії.

(Продовження буде)

НОВИНКИ.

З судової сали.

Бірюжа.

НАДІСЛАНЕ

ОПОВІСТІ

Дрібні оголошення.

ОГОЛОШЕННЯ

вголоситися до Комітету (Варшавська вул. 29, Готель Польський). Докладати до Комітету назівних особистостей.

32 1-1 КОМПЕТ.